

Het restaurant, dé plek waar het gezellig is

Marianne Velsink

Patyna, dat 25 zorglocaties in West- en Zuidwest-Fryslân heeft, wil op elf locaties de centrale keuken sluiten. Dit stuit op onbegrip. „Twaalf uur was altijd een hoogtepunt van de dag voor mem.”

Heeg Als Jantine Nauta rond twaalf uur 's middags haar mem in Talma State in Heeg een bezoekje brengt, komen de etensgeuren haar bij de ingang al tegemoet. „Dan zie ik de bewoners zich met rollators of zelfstandig naar het restaurant begeven. Er worden grapjes gemaakt met de koks die in de open keuken aan het werk zijn. De bewoners hebben er zin in, zie ik dan. Ook mem keek altijd uit naar het middaguur. Niet alleen naar het eten, maar vooral naar de gezelligheid.”

Sinds corona krijgt Trijntje Nauta-de Haan (91 jaar) haar maaltijden in een warmhoudbak op de kamer geserveerd. Als Jantine of een van haar broers of zussen langskomt, staat de maaltijd regelmatig nog onaangeroerd in de koelkast. Of er is alleen wat van de soep gegeten. „En dat is zorgelijk. Zo zie je maar: zien eten doet eten. Het is een sociaal gebeuren.”

Los van corona werd onlangs bekend dat Patyna de keukens binnen de zorgcentra wil centraliseren. Op die manier wordt op enkele locaties al met succes gewerkt. Dat betekent dat op nog eens elf locaties, waaronder op Talma State in Heeg, de keuken dienst doet als ‘satellietkeuken’. Het grootste gedeelte van de maaltijd wordt bereid in de centrale keuken van zorglocatie Bloemkamp in Bolsward. De andere keukens worden nog ingezet om delen van de maaltijden te bereiden die omwille van de kwaliteit op de locatie zelf bereid moeten worden.

Patyna wil bewoners de mogelijkheid geven om met een kleine groep op de woonkamer met elkaar te eten in plaats van in het grote restaurant.
Foto: ANP

Het gaat om keukens op de locaties in Sneek (Frittemahof, Noorderhoek, Dr. Wumkeshus en Bonifatiushuis), Wommels (Nij Stapert), Blauwhuis (Teatskehûs), Makkum (Avondrust), Witmarsum (Ayta State), Workum (Nij Mariënachter), Franeker (Saxenoord) en dus Heeg (Talma State).

Banen

Het besluit valt medewerkers, maar ook bewoners en hun familieleden rauw op het dak. Met de reorganisatie staan er banen van keukenpersoneel op de tocht. Mevrouw Meijer-Bol in De Noorderhoek in Sneek besloot het niet op zich te laten zitten en begon een protestactie waarmee ze handtekeningen verzamelde. ‘Als dit besluit echt wordt genomen, gaan er tientallen banen verloren’, schrijft zij in de brief die ze naar bewoners van alle Patyna-locaties stuurde. ‘De middagmaaltijd zorgt voor een van de weinig overgebleven hoogtepunten in het toch al moeilijke dagelijkse leven.’ Het steekt haar bovendien dat ze als lid van de cliëntenraad niet in het besluit is gekend.

Dat de communicatie niet altijd handig is gegaan, erkennen ze bij Patyna inmiddels ook. ‘Daarom komen we vandaag met een interne brief waarin we uitleggen wat er precies gaat veranderen. Volgende week informeren we de buitenwereld’, legt woordvoerder Esther Larooi uit. Ze vindt het jammer dat er misverstanden zijn ontstaan. Op sociale media wordt bijvoorbeeld gezegd dat de keukens en restaurants helemaal gaan verdwijnen. ‘Dat is niet het geval. Mensen kunnen blijven eten in het restaurant, als ze dat willen. Er zal alleen minder activiteit in de keuken zijn, maar ze blijven wel bestaan.’

De veranderende zorgvraag van bewoners is de aanleiding voor de nieuwe invulling, legt Larooi uit. ‘We willen er naartoe dat de maaltijdvoorziening aansluit op onze bewoners. Bijvoorbeeld dat mensen ook op hun eigen woongroep kunnen koken, onder begeleiding van een medewerker. Maar mensen die liever alleen op hun kamer eten of gezamenlijk in een restaurant, moeten dit ook kunnen aangeven.’

Die uitleg begrijpt Jantine Nauta niet goed. ‘Mem woont zelfstandig in een appartement en maakt helemaal geen deel uit van een woongroep met een gezamenlijke woonkamer. Dat geldt voor de meeste bewoners van Talma State. Daarom was het restaurant juist zo’n fijne plek. Daar kenden de koks haar. Als iemand een keer niet kwam opdagen, werd dat direct opgemerkt.’

Extra werk voor personeel

Nauta merkt dat de zorgmedewerkers de ontstane situatie ook vervelend vinden. Ze komen daarom altijd rond twaalf uur even langs bij mevrouw Nauta, om het eten uit de bakjes op een bord te leggen, de tafel te dekken en een praatje te maken. „We zijn heel blij met die moeite, maar het is natuurlijk niet goed dat de medewerkers dit er ineens bij moeten doen. Er zijn nog meer bewoners die zich ook alleen voelen en die geen familieleden hebben die voor hen opkomen.”

Het klopt dat er met de centralisatie van de keuken banen verdwijnen, zegt Larooi. „Maar dat is niet de belangrijkste reden geweest voor het besluit.” Bestuurder Elo Gramsbergen liet op Omrop Fryslân weten dat er voor deze mensen een goed sociaal plan klaarligt en dat ze begeleid worden naar ander werk.” Om hoeveel mensen het precies gaat, kon Larooi niet zeggen.

Op sociale media reageren veel mensen op een petitie om de keukens open te houden. Deze was gisteren ruim 2400 keer ondertekend. Eronder staan vergelijkbare verhalen en zorgen. ‘Mijn moeder zit in dezelfde situatie. Ze eet veel minder en ze is alleen’, is een van de reacties.

Nauta: „Mem is ontsteld dat de mensen in de keuken misschien hun baan kwijtraken. Ze zei: ‘Ik had soms het gevoel alsof ik hier op vakantie was, zo goed werd ik verzorgd.’

Larooi begrijpt de emoties. „Maar ik wil het beeld dat is ontstaan echt rechtzetten. Dat mensen vanaf nu op hun kamer moeten eten, is niet hoe het er straks aan toe gaat. ”

Nauta heeft een gesprek aangevraagd, en gekregen, met het bestuur. Volgende week zal ze haar zorgen toelichten. „Ik heb het jaarverslag er al op nageslagen. Ik zie daarin dat de personeelskosten bij Patyna in 2019 flink zijn gestegen. Ergens moet dat worden terugverdiend. Ik vermoed dat dit een manier is. Ik heb niet de illusie dat ik het besluit nog terug kan draaien. Maar ik moet laten horen wat dit met mensen als mijn mem en vele anderen doet.”
